

Superar "una de Disney per any i prou"

El cinema en català a Balears pràcticament s'ha reduït fins ara a una còpia anual, normalment de la factoria Disney, que arriba a les Illes a iniciativa del Govern Balear. El Consell de Mallorca té a punt un pla de xoc perquè n'arribin moltes més.

La política del Govern Balear —a través de la Direcció General de Cultura i Normalització Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura— ha tingut com a objectiu, fins aquest moment, aconseguir una còpia d'un film de Disney, que sol arribar per Nadal, que es passa a Palma al mateix temps que les còpies en castellà. Excepte aquest "Disney cada any", quasi res —tret de casos molt excepcionals— es fa en català. Fins i tot pel·lícules fetes en versió original en català, a Palma es passen en castellà, com el cas recent de *Subjudice*.

Segons totes les fonts consultades les raons són diverses. D'una banda hi ha una manca de disponibilitat de còpies en origen (a Barcelona). D'una altra, fins ara no hi ha hagut massa interès —algunes fonts consideren que més aviat s'hauria de dir un desinterès absolut— de distribuïdors i exhibidors. I, en tercer lloc i finalment, una no gaire entusiasta política del Govern Balear, que la Comissió de Cultura del Consell de Mallorca, presidida per Damià Pons (PSM) intenta compensar.

Pel que fa al primer problema —la manca de còpies doblades— la raó és que les distribuïdores de Catalunya únicament disposen del nombre suficient per complir els seus compromisos al Principat. Així, com a norma general, quan una còpia està en disposició d'anar cap a Balears, el seu interès de mercat és gairebé nul.

A aquesta manca de còpies s'hi afegeix, fins ara, el poc interès de les distribuïdores i dels exhibidors a portar cap a Palma cinema en ca-

ARXIU / PERE CARMONA

talà. Com que en aquest sentit el Govern Balear poc o res hi fa, des del Consell de Mallorca, Damià Pons ideà un sistema d'ajudes a l'exhibició en català que fos una mena de suport genèric, semblant al que s'aplica a l'edició de llibres. Es va aprovar fa dos anys i consisteix en línies d'ajuda als exhibidors, sempre que compleixin, entre d'altres, una regla d'or: que l'estrena sigui en català, encara que paral·lelament hi hagi també l'estrena en castellà. A més, hi ha alguns condicionants per assegurar-se que no es cometin abusos i que l'exhibició de la còpia en català tenguí el mateix tractament de mercat que qualsevol altra còpia comercial en castellà. Doncs bé, la resposta dels distribuïdors i dels exhibidors va ser pràcticament inexistent.

Vista la manca de còpies, el desinterès dels empresaris i el fet que el Govern Balear ja en té prou amb "un Disney cada any", el Consell

de Mallorca ha decidit tornar a la càrrega amb un ambiciós pla de xoc per intentar portar cine en català a Mallorca.

El pla, que ha pogut conèixer aquest setmanari, s'emmarca dins el conveni de col·laboració en matèria cultural que han signat el Consell de Mallorca i la Generalitat de Catalunya. D'una banda, el Consell es planteja pagar el cost de les còpies en català en l'origen (250.000 pessetes) per tal que sempre que al Principat hi hagi una pel·lícula en català, almanco pugui existir una còpia per ser enviada cap a Mallorca. Això, segons les fonts consultades, no té gaires problemes i, de fet, es pot dir que està en marxa.

Però, és clar, després hi ha el problema de la distribució i l'exhibició. En aquests moments el Consell manté converses tant amb uns empresaris com amb els altres per intentar solucionar el problema. Les fonts consultades asseguren que "és probable que s'arribi a un acord" que consistiria a obtenir, potser amb algun tipus d'ajuda com la del suport genèric esmentada anteriorment, el compromís mínim dels responsables de les sales i dels distribuïdors: que la còpia en català s'estrenàs com a mínim al mateix temps que en castellà i que s'exhibís en horaris i sales amb les característiques de normalitat dins el mercat.

Si no hi ha problemes nous, el Consell assegura que la tardor vinent ja s'hauran superat els entrebancs i, finalment, a Mallorca es podrà veure cine en català.

Damià Pons, president de la Comissió de Cultura del Consell Insular de Mallorca. Fa dos anys, el Consell va aprovar un sistema d'ajudes ideat per Pons a l'exhibició en català semblant al que s'aplica a l'edició de llibres.

Miquel Payeras